

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

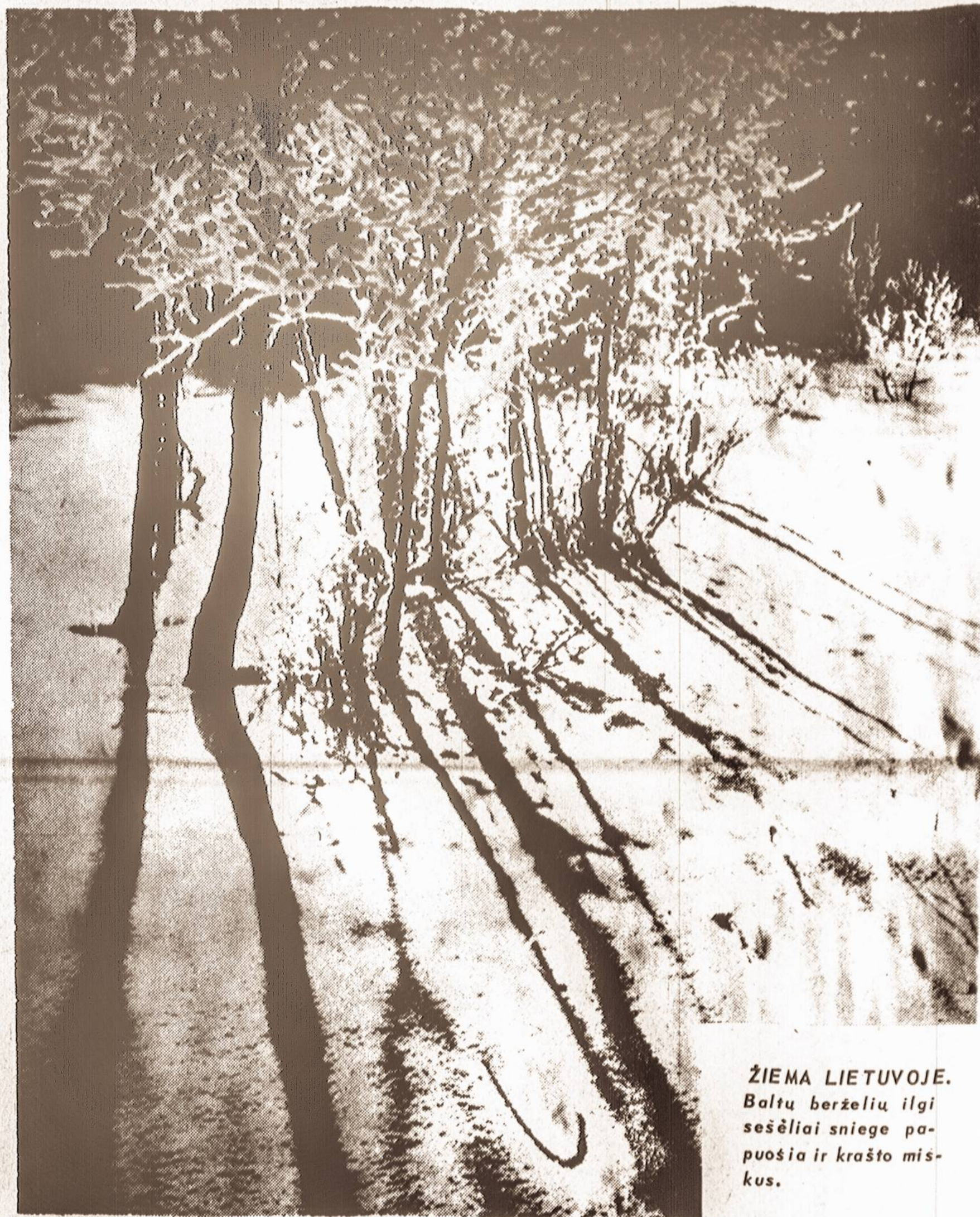
83 M. 1 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1969 M. SAUSIO (JANUARY) 10 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 20 C.

ŽIEMA LIETUVOJE.
Baltu berželiu ilgi
sešėliai snige pa-
puošia ir krašto mis-
kus.

Vienybės 83-tieji metai

Vasario 10 Vienybė pradeda 83-sius metus. Jos gyvenimo kelyje buvo vingių, bet kryptis visada buvo tiesi: visa širdimi, pagal išmintį, kaip pirmieji leidėjai ir redaktoriai ir pareiškė, visada "spindėti žvaigždele" (simbolis imtas iš žvaigždžių Amerikos vėliavoje) Amerikos ir Lietuvos lietuviams.

Lygindamas pirmąjį numerį su vėliausiu, kiekvienas stebėtojas pamato, kaip toli 82 metų kelyje pažengta kalba ir turiniu, nors dvasia ta pati – tautinė, demokratinė.

Didrusių valstybėje kitataučiai turi priemonių atsispirti prieš išstipimą. To neturi išeivijos Amerikoje. Tokiu būdu, kiekvienu į ateitį slenkančiu metu Vienybė yra, tarytum, garsioji Napoleono gvardija lemtingame Waterloo mūšyje: "linksta, bet nepasiduoda". Ir nepasiduos tol, kol Amerikos lietuviuose bus "parako", būtent finansinės paramos – atsverti vėluojančius ir išmirštančius prenumeratorius.

Lietuvis paruošė astronautų maisto kapsules

Astronautų skridime į mėnulį tam tikrą rolę vaidino lietuvis Justinas Alikonis, pagarsėjęs chemikas maisto srityje, turintis savo laboratoriją Bloomingtone, Ill. Šis mūsų tautietis paruošė astronautams maisto kapsules, kurias astronautai naudojo skrydžio metu. Tos kapsulės turi specialią uždangą iš permatomos proteino medžiagos, neleidžiančios maistui sugesti, kurią galima ir valgyti. Tas gaminytis, vadinamas "Cozeen" vardu, jau yra patekęs ir į Amerikos maisto rinką. Pažymėtina, jog J. Alikonis yra vyriausias chemikas Reich saldainių fabrike.

ŽEMĖ IŠ TOLI, MĖNULIS IŠ ARTI, IR KAS TOLIAU?

JONAS VALAITIS

Po to, kai Columbus atrado Ameriką 1492 m., pasaulyje dar nebuvo tokių didelių naujų atradimų visoje žmonijos istorijoje, kokie vyksta dabar. Visi, kurie šiandien gyvename, esame tų stebuklų liudininkai ir savo akimis matome, koks pasikeitęs bus pasaulis ateinančioms kartoms, kai nei vieno iš mūsų nebus gyvo šioje Žemėje.

Vienybė iki šiol teikė žinių tik iš lietuviškojo pasaulio, apie lietuvių veiklą išeivijoje ir tėvynėje. Bet tokį svarbų įvyki, kaip skridimą į Mėnulį, kuris palies kiekvieną Žemės kamuolio gyventoją, negalime praleisti laikraštyje nepaminėję. Juk ir Lietuvos protas ir darbas, tiek Amerikoje, tiek Lietuvoje, prie šio nuostabaus žygio daug prisidėjo.

1969-tieji metai, atrodo, nustelbs visus kitus įvykius pasaulyje: karus Azijoje, numatomus karus Viduržemio ir Afrikos valstybėse ir kt. Mėnulio ir kitų planetų tyrinėjimams bus išle-

džiama daugiausia pinigų, o valstybių lenktynės šioje srityje pasieks aukščiausią laipsnį.

Prancūzų rašytojas Jules Verne prieš šimtą metų savo pasakose pranašavo, kad trys amerikiečiai pirmieji pasieks mėnulį, nes "jankiai" esą geriausi pasaulio technikai ir inžinieriai, kaip italai esą geriausi muzikai, o vokiečiai – geriausi metafizikai.

Tų mokslininkų apysakaičių autoriaus pranašystės dabar išsipildė, kai Apollo 8 su trijų žmonių įgula nuskrido 230,000 mylių nuo žemės iki mėnulio per 6 dienas ir aplink mėnulį skrajo vos tik 70 mylių nuo jo paviršiaus. Nuostabiai aiškiai televizijoje girdėjome astronautų balsus, kai jie aiškino, kad mėnulis yra amerikoniško sūrio spalvos.

Astronautai Frank Borman, James A. Lovell, Jr. ir William A. Anders iš savo nuostabios kelionės aplink mėnulį atvežė daug nuotraukų, kurių dėka gal dar šiais metais pirmieji amerikiečiai vaikščios po mėnulį.

Amerikoje perduodamus reportažus apie kosmonautų kelionę aplink mėnulį matė visas pasaulis, net ir labiausiai atsilikusios tautos. Nematė tik tie, kurie neturėjo televizorių savo namuose.

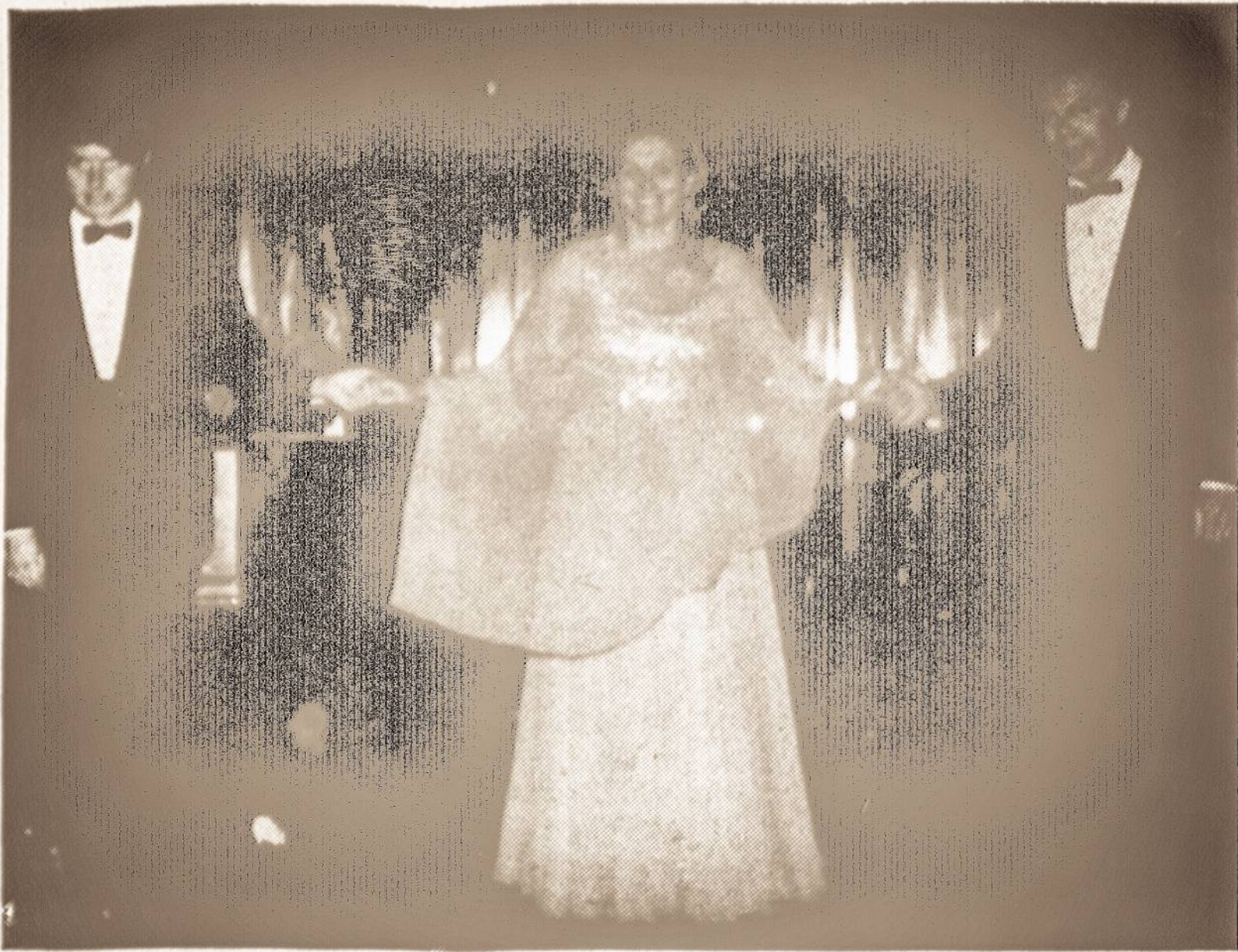
Jules Verne pasakose minima, kad Amerikai padėjusios kitos valstybės, daugiausia rusai, kurie tyrinėjimams paskyrė 368,733 rublius. Taip rašoma pasakose. Tikrumoje, betgi, Sovietai buvo pirmieji, kurie 1957 m. pasiuntė satelitą aplink žemę. Tas Sovietų žygis paskatino ir Ameriką daugiau domėtis kosmosine erdve ir ta kryptimi Amerika pasistūmėjo net dešimticia metų pirmyn.

KAS BUS TOLIAU?

Apollo 9 jau ruošiamas skristi į mėnulį 10-ties dienų kelionei vasario pabaigoj; ar kovo pra-

tesimo 12 psl.

LIETUVIAI PASAULYJE

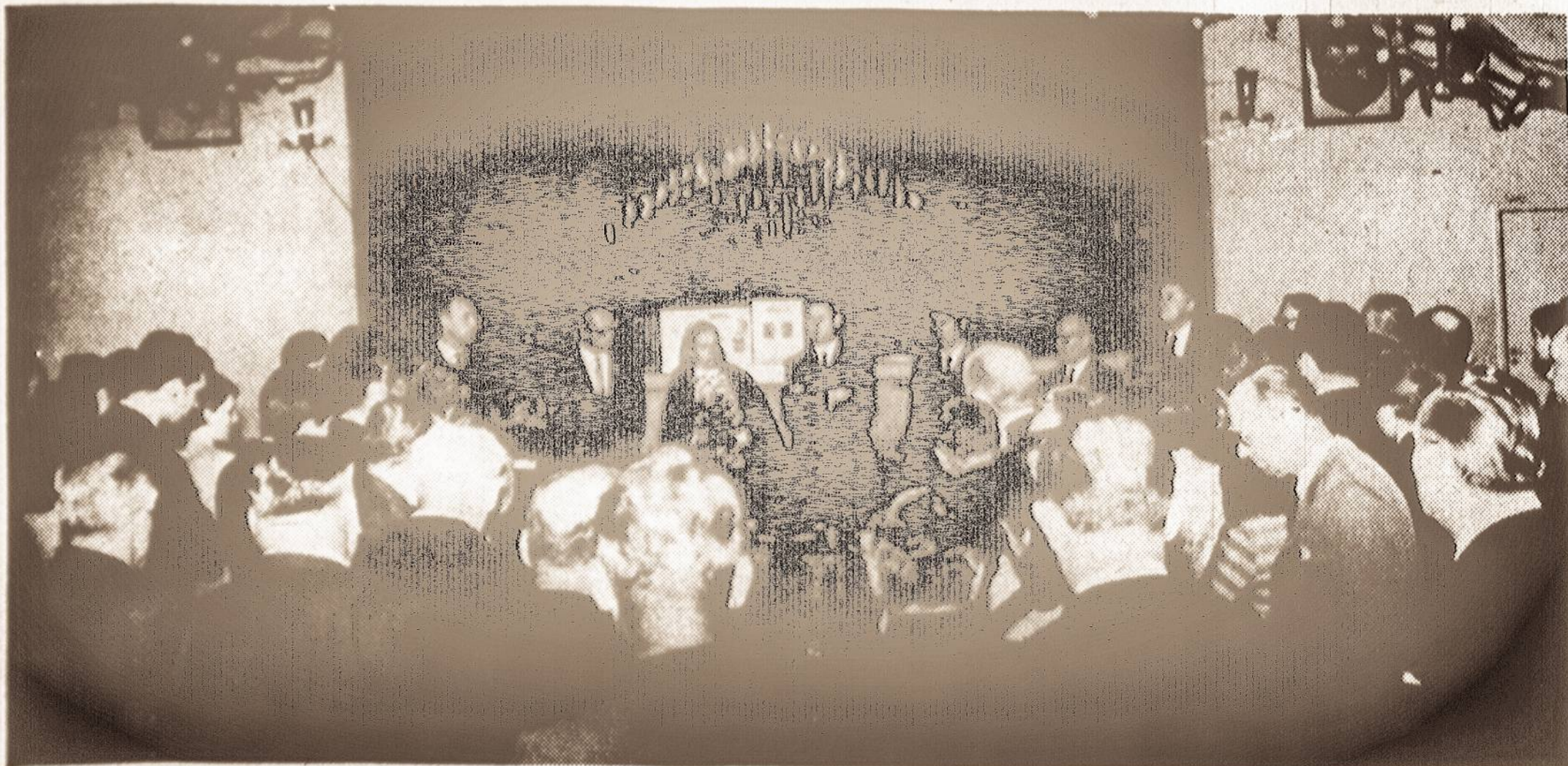

AMERIKOS LIETUVIŲ MENININKAI - Darius Lapinskas, Aldona Stempužienė ir aktorius L. Barauskas po koncerto Urugvajaus sostinės salėje, Ateneo de Montevideo, 1968 m. lapkričio 7 d.

P. OŽINSKO NUOTRAUKOS

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos salėje JAV lietuvius menininkus apdovanoja vietos lietuviai. Choro vadovas Vyt. Dorelis (dešinėje) įteikia dovaną muzikui Dariui Lapinskui. Buvo apdovanoti ir L. Barauskas ir A. Stempužienė.

Susipažinimo vaišėse JAV menininkams, A. Stempužienei, D. Lapinskui ir L. Barauskui atvykus į Buenos Aires, Argentiną. Pobūvį surengė Susivienijimas Lietuvių Argentinoje.

* DIPLOMATIJOS ŠEFAS Stasys Lozoraitis Jungtinėms Tautoms pasiuntė laišką Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbimo 20 metų sukakties proga, reikšdamas viltį, kad Jungtinės Tautos "nusišpręs remti Lietuvos tautos pasiryžimą atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę."

* LIETUVOS ATSTOVAS Washingtono Jozas Kajėkas Naujųjų Metų proga per Amerikos Balsą kalbėjo į Lietuvą, linkėdamas tėvynėje likusiems sulaukti tikrosios laisvės aušros.

* DR. BANGA VARIAKOJYTĖ, Bloomington, Indiana Universitete baigusi muzikologiją, u-to paskatinta tolimesnes studijas skyrė antropologijai, šioje srityje išgydama ir daktarata. Pasirašiusi sutartį su Chapman College vadovybe antropologiją dėstyti kolegijos organizuojamos "World Campus Afloat", dr. Variakojytė iš Los Angeles išplaukia vasario mėn. Laivas sustos visoje eilėje uostų: Hong - Kong, Bangkok, Bombay, Colombo, Kuala Lumpur, Cape Town, Dakar, Casablanca, Seville, Lissabone ir kt. New Yorką pasieks gegužės mėn.

* SOLISTĖS LILIJOS SUKYTĖS koncertą National Art Gallery, Washington, D. C., gruodžio 16 d. palankiai recenzavo dienraščiai The Washington Post ir The Evening Star, pažymėdami, kad dainininkė gimusi Lietuvoje, dainavimo mokėsi Kanadoje ir po 1965 m. debiuto buvo pakviesta į Metropolitan Operą New Yorke.

* TOMAS ARŪNAS ŽICKUS Bostono Universitete baigė geologiją bakalauro laipsniu. Išvyko į Washingtoną dirbti ir tęsti studijų magistro laipsniui.

* HEKTORAS LEVANA VIČIUS perėmė vadovauti Buenos Aires, Argentinoje Atžalyno ansambli, kuriam vadovavo žuvusi Zuzana Vanagaitė.

* ROMOJE, ITALIJOJE, šv. Laterano bazilikoje, kunigystės šventinimus gavo keturi lietuviai diakonai: Matas Jarašiūnas, Jonas Longas, Kajetonas Sakalauskas ir Hermanas Sulcas. Naujieji lietuviai kunigai iškilmingas pirmąsias Mišias aukavo Kalėdų pirmąją dieną lietuvių šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje.

* MIAMI, FLORIDOS Lietuvių Piliečių klubas 1969 metams išrinko naują valdybą ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas - William Valaitis, vicepirmininkas - Victor Kraus, fin. sekr. - Genevieve Dompke, protokolų sekr. - Nellie Zees, išdėstytas - Catherine Jeznis. Direktoriai: Adam Norek, Walter Zees, Martin Ališauskas, Vera Eberhart, Jonas ir Elena Verbela ir Jonas Kulikauskas. Moterų Socialinio Klubo valdyboje: Elena Sabel, Vera Eberhart, Mary Mischik, Catherine Jeznis, Genevieve Dompke.

* SO. BOSTONO, MASS. Lietuvių Piliečių Draugijos valdybą 1969 metams sudaro: pirm. Stanley Drevinskas, vicepirm. Lionginas Svelnis, sekr. Antanas Matjoška, fin. sekr. Adomas Druzdis, išd. Edmundas Ketvirtis, maršalka Jozas Markelionis. Direktoriai: A. Andriulionis, adv. J. J. Grigalius, O. Ivaškienė, G. Karosas, R. Leščinskas, Jozas Lubinas, J. Šilelis. Revizijos komisijoje: Pr. Mučinskas, H. Cepas, A. Ketvirtis.

* VISI NEPILIEČIAI, įskaitant ir lietuvius, sausio mėn. privalo registruotis Imigracijos ir Naturalizacijos biuruose, arba JAV pašte. Vaikus, kuriems dar nesuėję 14 m. amžiaus, registruoja tėvai. Šis įstatymas neliečia ateivių, kurie tarnauja diplomatinėje ar kitose tarptautinėse tarnybose.

* Istorikas prelatas dr. Paulius Jatulis, Vatikano archyvuose renka medžiagą ir rašo Vilniaus kardinolo Jurgio Radvilo biografiją. Jis taip pat baigia paruošti Lietuvos vyskupų informacinius procesus, kurių išleis net 3 tomus. Jis taip pat redaguoja dokumentų rinkinį Monumenta Ucrainae Historica, kurio 7 tomai jau išspausdinti. Juose nemaža medžiagos apie lietuvius.

* Petrą Norkeliūną gyv. Rochester, N. Y. latviai apdovanojo Latvija pro merito medalium. Latvijos nepriklausomybės 50 m. sukakties minėjimo proga. Tokių medalių latviai 1968 m. pasaulyje išdalino 100.

* LB Švietimo Taryba 1969 m. atžymės mokytojus dirbusius lietuvių mokyklose išsvijoje.

Chicagos lietuviai paveiksluose

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ. — Minia žmonių, susirinkusių į iškilmės prie paminklo Nežinomam kareiviui Chicagoje. Prieš tai vyskupas V. Brizgys atnašavo šv. Mišias ir pasakė pamokslą šalia paminklo esančioje tėvų jėzuitų koplyčioje. Po iškilmių buvo akademija taip pat šalia esančiame Jaunimo centre.

PADEDA VAINIKĄ. — Pirmasis iš keturių vainikų padėtų prie Nežinomo kareivio paminklo Chicagoje per Kariuomenės šventę.

ŠOKIS KITATAUČIAMS. — Chicagos "Grandis" šoka tarptautinės mugės lankytojams. Bešokdami "Aštuonytį" jie susipainiojo ir nežinojo, kada baigti.

FOTOGRAFIJOS V. ZALATORIAUS

Lietuvis turtingiausio izdo valdytojas

Monsinjoras Povilas C. Marcinkus iš Cicero, Ill., prieš 17 metų Kardinolo Strich paskirtas prie Vatikano ir iki šiol buvęs Popiežiaus Pijaus VI asmeniškasis padėjėjas, vertėjas, direktyvų aiškintojas, dabar paskirtas Vatikano finansų įstaigos tvarkytoju.

Iki šiol Vatikano finansus tvarkydavo tik italai. Amerikiečių spauda džiaugiasi, kad turtingiausio izdo pasaulyje reikalai pateko į amerikiečio, gimusio Cicero, Ill. rankas.

Prelatas Marcinkus, 46 metų amžiaus, nuo 1952 metų dirbdamas Vatikano diplomatinėje tarnyboje jau tarnavo trimis Popiežiams. Kai Popiežius Pijus VI vyko į Indiją ir Jungtines Valstybes, prel. Marcinkus tvarkė jo kelionę.

Aukščiausiose pareigose lietuvių turime tiek Maskvoje, tiek Vatikane, kaip pracityje turėjome ir tebeturime Lenkijoje, Rusijoje, Vokietijoje ir JAV. Gerai turėti lietuvių pasaulinio masto tarnybose, bet būtų dar geriau, jei jie nepamirštų savo tautos reikalų.

Beje, prel. Marcinkaus motina Elena Marcinkienė gyvena Cicero, Ill., o trys broliai ir sesuo - Chicagoje.

Dr. P. Skardžius gruodžio 29 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, skaite paskaitą apie „Lietuvių bendrinės kalbos raidą ir dabartį“. Paskaitą organizavo Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje. Dr. P. Skardžius jau daug metų dirba Library of Congress, Washington.

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

Sav.

A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

STagg 2-5938

26-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštys in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tyaliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tyaliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edwardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Šiuo istoriniu laikotarpiu vis mažėjant sąmoningų lietuvių skaičiui išėivijoj tenka galvas sukti kaip rūšią politiką tikrovę suderinti su šviesesniu tautos ateities idealu. Tokių valandų kiekviena tauta išgyvena. Pozityvų žodį tada rasti nelengva. Pas mus jis nesuskamba nei tikėjimo vaduose, nei poetuose-rašytojuose, nei politiniuose veikniuose.

Pirmieji organizuoja biurokratinis centrus, kur cenzūrų apščiau negu artimo meilės. Antrieji nors dar tebesišildo Lietuvos gamtos idilėmis, bet joje jau nebepestebi lietuvio, kaip savo poemoje Miškas ir lietuvis pastebėjo Maironis. Tretieji kratosi ir artimo meilės ir Lietuvos gamtos bei jos lietuvių, nes maldauja užsienio lietuvių ten nelįsti. Pozityvaus žodžio nerasdami viršūnių siaurumose bene jį rastumėm tautiečių platumose? Noreiko koncertų pasisekimas (išskyrus veiksmų apsėstą New Yorką) gal duoda dalį atsakymo.

* * * * *

Naujai išrinktas prezidentas Nixon, atrodo, turės rimtai rankoves pasiraityti, kuomet spręs priokusius, sunkiai išsprendžiamus galvosūkius: garbingai baigti karą Vietname, apraminti juodukų bruzdėjimus, sudrausti kriminalistų siautėjimą, prisuokti jaunimą nesukti šaltos nugaros "seniems" politikos keliams, išlaikyti dolerio sveikumą ir prikaltinti pasaulį mažiau kapitalų skirti ginklams, o daugiau gelbėti atsilikusiam pasauliui.

Ar ras Nixonas savyje dvasinio stiprumo įjau-dinti, kaip savo metu Wilsonas įjau-dino demokrati-jos saugumo ir savęs-apsisprendimo šūkiams?

Nixonas prašo visų amerikiečių vienybės. To-kios pat vienybės reikia ir Amerikos lietuviams, savo galvosūkius sprendžiant. Tačiau vienintelis laikraštis, kuris tą vienybę puoselėja ir prie jos kviečia yra seniausias pasaulyje lietuvių laikraštis Vienybė. Jam, kaip visada, reikalinga finansinės paramos. Kiekvienas lietuvis, parėmęs dabar auka Vienybę, dirbs ir Amerikos lietuvių ir Nixono kvie-čiamų amerikiečių naudai.

* * * * *

Vėliausias Lituanus žurnalo numeris mūsų kul-tūrą kitataučiams pristato kaip tas klebonas Lietu-voje, kuris į "davatų špitolę" rodydamas, tarė: "Tai sausmedis." Numerį redagavęs prof. B. Vaškėlis deda istorijos profesoriaus Algirdo Landsbergio "morality play" Everybody (lietu-viams žinomą pavadinimu Barzda) ir Kosto Os-trausko The Gravediggers, į anglų kalbą versta prof. R. Šilbajorio. Taigi, numeryje apstu profesūros, bet veikaliukus perskaitęs (jei kantrybės turės) amerikietis greičiausia sumurmės: "Here's two reasons why Lithuanian literature hasn't, as yet, become an integral part of universal li-terature."

* * * * *

Be abejojimo, prof. Landsbergis savo Barzda nori mums ką tai pasakyti, tik kyla abejojimų, ar rado tikrai tikslų meno priemonių. Jau pat pirmieji sakiniai verčia nužvelgti, bene čia bus koks tai "balderdash".

Tęsiama 5 psl.

Gianakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

MOKYTŲ VYRŲ PLETKAI

Kaip žinome, 1918.II.16 akte įsakmiai pabrėžta, kad nekuriama nauja Lietuvos valstybė, o atstatoma senoji. Tai buvo tautinio atgimimo nuotaikų išraiška, kur ir dr. V. Kudirka patarė semtis stiprybės iš praeities. Mat, Lietuvos valstybės idėja praeityje nebuvo mirusi. Tik buvo klausimas, kada ir kam pavyks ją atstatyti. Taip pat ir dabar nesitikėjime naujos valstybės, o tik jos atstatymo (deja, nežinome kas, kada ir kokia forma tai pajėgs įvykdyti).

Neseniai ir Vienybėje skaitėme iš kažkur atrastą V. Trumpos klausimą:

— Kas iš tikrųjų buvo 1918 metų Lietuva?

Ir ten pat randame atsakymą:

— ... tai buvo kažkas visiškai nauja.

Tokioje svarbioje byloje iš 1924 metų pakviečiamas liudyti dr. A. Alseika: — Atgimė ne senoji, bet užgimė naujoji demokratinė Lietuva, kaip gimė Latvija ir Estija, visai neturėjusios istorinės praeities. —

Byla svarbi. Alseikos tipo liudininkais gali būti nepriklausomybės laikų lenkų istorikų šeštasis kongresas Vilniuje, kur M. Brenšteinas rėžė, būk Lietuva nėra savo istorijos paveldėtoja. Lenkai mielai sutiko globoti be savi-ninko likusią Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės istoriją. Rastūsi liudininkų ir tarp rusų (kad ir Pičeta) ir tarp vokiečių...

Tikrovė yra tokia, kad mums reikia rinkti liudininkų šioje byloje lietuviš-kai pažiūrai ginti. V. Trumpa su savo pasekėjais lietuviškos pažiūros neat-stovauja, jie atstovauja svetimuosius.

Ir taip mokyta vyras plepa, kas, kaip priežodis sako, ant seilės užcina, o dar labiau keista, kad tarp lietuvių atranda pasekėjų.

Matote, kur nuveda palinkimas neatsakingai plepėti!

Vilniaus katedra, kurioje įrengta meno galerija vyksta ir koncertai. Kamerinės muzikos koncertą diriguoja M. Dvarionaitė.

STEBĖTOJO PASTABOS

Latviai ir estai studentai Toronto u-te suruošė studijų savaitgalį pasvarstyti Baltijos kraštų būklę. Pasikvietė savo tautiečius profesorius iš Amerikos. Lietuvių nedalyvavo nei profesorių nei studentų nei eilinės publikos! Tėviškės Žiburių redakcija norėtų tokią lietuvių pasyvumą įveikti "sąmoningai ugdant veiklos dvasią." Sakė, mūsų visuomenėje esama "ramių vandenių, kurie stovi, ir stebuklo laukdami." Tuo stebuklu būtų nušalinimas iš spaudos suakmenėjusių pozicijų cenzūros ir įleidimas šviežio, jaunatviško oro, kurio visai katalikų bažnyčiai, ne vien jos spaudai, troško ir popiežius Jonas.

Su nekatalikiškais latviais ir estais nenorėję dalyvauti lietuviai studentai pasikvietė iš Amerikos prof. V. Vardį, kuris jiems, tarp kitko, nušvietė, kad mūsų spauda (ypač katalikiškoji ir socialistinė) rodo šališkumą, skirtingą nuomonę dėl santykių su Lietuvos lietuviais turinčius pravardžiuoja komunistais, puldinėja drąsiau pasireiškiąčius, ir skirsto lietuvius išėivius į "blogus ir gerus" vietoj problemas svarstyti pakantos nuotaikomis. Kitais žodžiais, kol Tėviškės Žiburiai, Darbininkas, Naujienos, Keleivis ir Dirva nepasidarys rimtesniais laikraščiais santykiu su Vienybe, tol ramieji vandenys ne tik stovės, stebuklo laukdami, bet vis didės ir nuneš į ankstyvus kapus visą mūsų spaudą.

Oi, vyručiai, blogai bus! Latvai ant uolos suduši!

J. Kuprionis rašo: "Mano mintis buvo ir bus: tiesa, lietuvių padėtis Lietuvoje sunki, bet netiesa, kad jie, bendrai imant, į ją žiūrėtų beviltiškai ir kaustų, ar tautiniai beišsilaikys. Todėl išėivioji puoselėti beviltiškas nuotaikas yra ne tik visokeriopa mums nenaudinga, bet yra ir skelbti netiesa."

Rusas poetas Voznesenskis lankė Ameriką, kaip ir jo draugas Mieželaitis, kuris paskatino išleisti poemą Trikampė kriaušė. Joje Voznesenskis prisimena važiavimą iš Kennedy aerodromo pro Brooklyną ir pasakoja: "Brooklyn -- durak, tverdokamennyj čort; Pamiatnik eri -- Aeroport." (Brooklynas -- durnius, kietų asmenų velnias; Amžiaus paminklas -- aerodromas).

Noreikos atsisveikinimo su kanadiečiais Toronte koncerto klausė V. Kat. rašo: "V. Noreika yra ne eilinio balso dainininkas, be to, talentingas dainų parinkėjas. Jis nepakeičiamas dainų tulkis, kuriam jokia lietuvių kompozitorų karmonizuota ar sukurta daina nėra perkeltas reišutas. Jis didelis aktorius, sugebąs gyventi scenoje ir dainon įlieti giliausius ir švelniausius kūrėjo širdies suvirpėjimus."

Gyventimas kiekvieną kalbą verčia kasdien kurti naujus žodžius. Bet amerikiečių "science fiction" rūšiai, rodos, dar nenusikalėme primate žodžio. Gal tik "technisaka", nes nuotykiškai įpinami į stebėtinus technikos įrengimus?

Amerikiečiuose gerą vardą už šitokių apysakų rašymą igijo buvusio Lietuvos generalinio konsulo ūnus, Algis Budrys. Kitas šios literatūros rašytojas, Damon Knight apie Budrį sprendžia: "Šiandien tai vienas labiausiai išgudrėjęs technisakų rašytojas." Anglijos Sunday Observer recenzentas sako: "Algis Budrys tur būt pasidarys vienu geriausių technisakų rašytojas po Wellso". Berkeley Medallio leidykla išleido kišeninio formato Budrio devynių apysakėlių rinkinį pavadinimu Budrys' Inferno.

BALFas pernai surinko pinigais \$116 907.98, daiktai \$31,315. Daugiausia siuntinių kažkodėl pasiūta lietuviams Lenkijoje (492). Į Lietuvą ir Sibirą pasiūta 374, į Vokietiją ir į kitus kraštus 60. Ši senųjų Amerikos lietuvių įkurta organizacija puikiai veikia ir joje darniai dirba senieji ir naujieji.

Canadian Slavic Studies žurnalo 2 nr. praneša apie Wayne u-te įvykusį amerikiečių slavų studijom puoselėti draugijos vidurvakarių skyriaus suvažiavimą, kur vieno popiečio svarstymo tema buvo "Lenkijos 1385-1795 laikotarpio valstybe pagal dabartines rytų europiečių studijas." Pirmininkavo Kansas u-to istorijos prof. Oswald P. Backus III, kelių veikalų apie senovės Lietuvą autorius. Wisconsin u-to istorijos prof. Alfred Erich Senn davė paskaitą "Lietuvių vaidmuo toje valstybėje, pagal dabartinius studijuotojus lietuvius."

Antanas Zauka, Kauno Valstybinės Operos režisierius, 1968 m. minėjęs 70 metų sukaktį. Zauka yra Vienybės redaktoriaus Vytauto Širvydo mokslo draugas iš Subarės (Latvijoje) laiku, 1908 - 1914. Foto yra 1920 metų, kai Širvydas lankėsi pas jį Kaune. Jau tada Antanas labai mylėjo teatrą bei operą ir nepraleisdavo nei vieno pastatymo. Vėliau jis įstojo į operos chorą ir savo energija bei studijomis iškopė, pirma režisieriaus padėjėju, o po 1936 metų pilnu režisieriu, pastatydamas Donizetti operą Don Pasquale. Be kitų operų jis režisavo ir Karnavičiaus Gražina.

Br. Raila sprendžia: "Santykiavimai su Lietuvos lietuviais suardė mūsų įmię; vietoj apatijos atsirado dinamika, reiškia -- gyvybė". Gaila, Raila per eilę metų neįtuo, kad Vienybės pakeltas santykiavimo klausimas neš į išėiviją gyvybę ir ją budins is tautinio įmięgio.

Ohio lietuvių gydytojų draugija, atrodo, turi kitokią sąvokos "kultūra" supratimą, negu turėjo daktarai: Basanavičius, Kudirka, Šliupas, Grinius, nes savo 12-tą kultūrinę premiją paskyrė Br. Railai, pasižyminčiu ne tiek kultūrinio minčių gilumu kiek pleperišku rašlumu. Jei Raila retkarčiais ir pareiškia gilesnę mintį, pasirodo, jų jau pirmiau yra skelbusi Vienybė, kuriai savo metu bendradarbiavo daktarai Basanavičius, Kudirka, Šliupas ir Grinius.

Recenzuodamas Oxfordo u-to išleista istorijos veikalą The Testaments of the Grand Princes of Moscow, Londono Times literatūros priedas autoriui Robert Craig Howes prikiša nepalyginimą su kitų valstybių to laiko dokumentais, ypač Lietuvos. Sako: "No real effort is made to place these documents within the general context of medieval European law, e. g. by looking at contemporary practices in Lithuania or other lands where feudalism was more entrenched." Testamentai apima Didžiojo kunigaikščio Ivano Kalitoscario Ivano Baiojo laikotarpį (1339-1572), kada Maskvos valdovai emė savintis Didžiąją Lietuvą kunigaikštį priklausiusias gudų ir ukrainių sritis.

Amerikiečių pinigais išlaikomo Lietuvos Laisvės komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas spaudai pareiškė, kad 1968 metai buvo žymūs Jungtinių Tautų paskelbimu būti Žmogaus Teisių tarptautiniais metais. Irano sostinėje įvyko tam tikslui sušaukta JT konferencija, kurioje, gaila, nedalyvavo nei LL komiteto, nei VLIKo atstovai (šio pirmininkas tada gerė arbatą su geriausiais pasaulyje arbatos augintojais kitame Azijos krašte). VLIKo paskelbti Laisvės Kovų metai, taip pat, vaisiais išėję "daugiau negu kuklūs". Prieš ALTą suorganizuotas Jungtinis Finansų komitetas surinkęs aukų ne norėta šimta tūkstančių, bet \$26,378.78, kurių veik trečdali davė ne Amerikos, bet Kanados lietuviai. Politiniams ėjimams nesisekiant, Sidzikauskas sako, "Geriau buvę kultūros srityj." Bendras įspūdis esąs nesimato "pagrindo tikėti, kad 1969 metais atneštų priešaušrio ženklų Lietuvos laisvės viltims."

New Yorko State u-te, Albany, N. Y., įvyko tos pačios draugijos šilaurių skyriaus konferencija, kuriai latvis, Ithaca kolegijos prof. Andrius Ezergailis skaitė paskaitą "1917 metų bolševikų revoliucija Latvijoje."

Dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė, kurią dienraštis Los Angeles Times parinko kaip vieną iš 13 pasižymėjusių moterų Kalifornijoje 1968 m. Laikraštyje rašoma, kad Gimbutienė yra viena žymiausių pasauly mokslininkų Europos pristorės srityje, penkių mokslo knygų autorė, pasiekusi tarptautinio pripažinimo. Taip pat pažymėta, kad dr. Gimbutienė gimusi Lietuvoje ir Lietuvos universitete baigusi archeologijos ir kalbų mokslus. Šiuo metu dr. Gimbutienė profesoriauja Los Angeles u-te.

mes

Atkelta iš 4 psl.

Į sceną įlipa Leader (Vadas) su palydovu kareiviu ir be niekur nieko taria: "Summit! At last... (Points upward. To soldier) Think He'll respond?" Jei "lyderiai" (Leninas, Stalinas, Hitleris, Mussolino, o gal ir mūsų Smetona?) ką nors tvirtai įrodė, tai faktą, kad visai nesirūpino ar "Jis" iš dangaus atsilieps, nes tvirtai tikėjo, kad jie patys yra "dievai".

* * * *

Ostrausko veikaliukas parašytas suprantamesne kalba. Bent mirga citatomis iš Šekspyro (Hamlet). Tema, rodos, žmogaus mirtis, nes scenoj du duobkasiai ir Giltinė (?)! Tačiau, ką autorius norėjo mums apie mirtį pasakyti, pasilieka, pro visas šekspyrines citatas, neaišku.

* * * *

Kai dar buvo gerbiamu socialdemokratu, ne Lenino švietimo komisaru, didrusis Lunačarskis 1903 metais rašė: "Žmogus savo rankas vis kelia aukštyn į saulę, bet sukumpa ir sugriūva į kapus. Tačiau, pro duobkasių spatų klegesį, visgi skamba ir žmogaus kūrybinis darbas, jo milžiniškoji technika, kurios pradžioje ir gale simboliu stovi ugnis." Kitais žodžiais, ir Vydūno Amžinoji ugnis ir ugnis, kuri lauže sudegino didįjį kunigaikštį Algirdą, Lunačarskis sprendė: "Žmonija savo pasieks. Ji pasieks saulę. Ji nesuklups."

Pas Ostrauską viskas sukumpa -- ir jis pats.

* * * *

Gaila, kad prof. Vaškėlis kitataučiam pristato du veikaliuku, kuriuose nėra nei dinaminio dramatiškumo nei dramatinio dinamito.

Vokietis poetas Šileris, kurį mėgo Kudirka versti, o Vienybė vertimus leido, troško, kad teatras visuomenėje būtų auklėjimo ir dvasios jėga.

Kritikos uždavinys, prof. Wellek sako, yra pasakyti, kas gera, kas ne. Landsbergio ir Ostrausko veikaliukuose nesimato, kas gera, bet sunku pasakyti ir kas bloga. Abu tokie tušti.

JONAS MEKAS

Apie Lietuvą ir laisvę

1.

Ar dešimt metų pradirbti Brooklyno fabrike ir mirti Brooklyne, tarp tūkstančio gatvių — ar pragyventi ant vienos gatvės, ir vakarais susėdus dainuoti, ir eiti šlapia ryto rasa, ir pagal dobilų lauką?

Kiek gatvių žmogui reikia?

Viena diena prie dobilų lauko, ar visas gyvenimas Indussa & Co. sandėlyje?

Ar tu tikrai tiki, kad tavo broliai Lietuvoje

tik kraujo tenori,

kad jiems nei tu, nei Lietuva, nei žmogus, nei laisvė nerūpi? Kokią teisę, kokią įgaliojimą tu turi taip kalbėti ir taip rašyti?

Ar tu tūk. ai vertini savo metus praleistus Brooklyne, ir Čikagoje, tavo Amerikos restoranuos, ir kinuos, — ar tu tikrai pasirenkai Brooklyno fabriką prieš Anykščių fabriką,

Brooklyno duoną prieš žemaičio duoną, Brooklyno laisvę prieš lietuvių laisvę?

Vakar aš girdėjau tavo vaikus kalbant. Jie buvo kažkoks surrealistinis mišinys, blogos Brooklyno tarmės ir blogo lietuvių žodyno.

2.

Ar numirti ir būti pakastam "laisvam" Brooklyne, ar ant "nelaisvės" Šventosios kranto?

Ar sėdėti savo senatvėje kartu su kitais suvargusiais, savo namų ilgesio išdegintais žmonėm, nutriušusiam Brooklyno parke, su tūkstančiais kitų liūdnų veidų, akių, rankų, sugrubusių, niekam nerūpimų, apleistų, pusiau sugulėjusių,

klausantis nepažįstamų garsų ir nepažįstamų gatvių, —

ar vienintelė senatvės diena Lietuvos laukuose, Lietuvos kaime, ar kofūky, su kitais, klausantis pažįstamų laukų garso, ir balsų, ir kvapo — tikrų, nemeluotų?

AUTORIUS JONAS MEKAS

3.

Aš tau sakau, tik primenu:

kad žmogaus gyvenimas yra melas, jeigu jo žodžiai nėra paliudyti veiksmais;

kad žmogus neturi teisės kalbėti apie kitų laisvę ar nelaisvę,

negali kitų laisvės kritikuoti, jeigu jis savo paties laisvės veiksmu neįrodo, nepagrindžia;

kad gyvenimas yra abipusė akcija;

kad jeigu tu kitus apkaltini Lietuvos nelaisve, tu irgi

esi atsakingas užu jos nelaisvę, užu jos trūkumus, užu jos jaunystę, užu jos klaidas,

: tu esi jos kraujo dalis;

kad Lietuva niekad os tavęs neišdavė nei išsigynė:

tu jos išsigynei, ją palikai,

kad tu ją apvagi, jai nepadedamas, jos vengdamas, ją apkalbėdamas, ją kitiems palikdamas.

Tai nekalbėk apie laisvę. Gyvenk laisve.

Rizikuok laisvę. Bandyk laisvę.

Tai nekalbėk apie Lietuvą. Gyvenk Lietuvą.

4.

Kad viena diena laisvės Brooklyne gali būti šimtą kartų mažiau, negu viena diena Vilniaus nakties nelaisvės;

kad ir traktoriaus ūžimas Lietuvos laukuose yra kur kas didesnė poezija, negu visą Brooklyno fabriku Miserere;

kad kiekviena tavo diena praleista Amerikos dirbtuvėse, įstaigose, kavinėse yra viena diena be kvapų, be Vilniaus namų baltumo, be pievų;

kad viena sekundė praleista bežiūrint į upelio krioklį, ar klausantis vyturio giesmės, yra kur kas daugiau, kur kas didesnis gyvenimas, negu šimtas Brooklyno dienų, Čikagos dienų.

5.

Kad laisvė yra išgyvenimas, ne šūkis;

kad laisvę tegalima tik gyventi, kad laisvės negalima kalbėti,

kad laisvė yra nepasakoma, reliatyvi, —

kad yra laisvių išdžiūvusių, kaip rudenio šakos,

yra laisvių bevaisių, ir be iščiaus,

laisvių tuščių,

ir laisvių kokečių, ir prostitučių —

kad yra nelaisvių kaip mylimos rankos!

yra mirčių, kurios gimdo gyvenimus!

kad žmogaus tikslas nėra gyventi šimtą metų "laisvėje,"

bet viena sekundė,

nors vieną sekundę nemeluotai,

tikrai,

iki dugno.

Sausio 2 d., 1961 m.

New York

About Lithuania and Freedom

1.

To give ten years to a Brooklyn factory and die in Brooklyn, on a thousand streets — or to live on one street, and evenings seated together sing, then walk through a field of clover wet with morning dew?

How many streets does a man need?

One day in a clovermeadow, or a lifespan in a warehouse of Indussa & Co.?

Do you really believe your brothers in Lithuania just only for blood,

unconcerned with you, or Lithuania, or man, or freedom? By what law, what authority, do you promulgate this?

Do you honestly treasure your years spent in Brooklyn and Chicago, in your American restaurants and cinemas — do you prefer a Brooklyn factory to an Anykščių factory, Brooklyn bread to Žemaičių bread, Brooklyn freedom to freedom of a Lithuanian? Yesterday I heard your children talking. A surrealistish mishmash — warped Brooklyn dialect and scant Lithuanian verbiage.

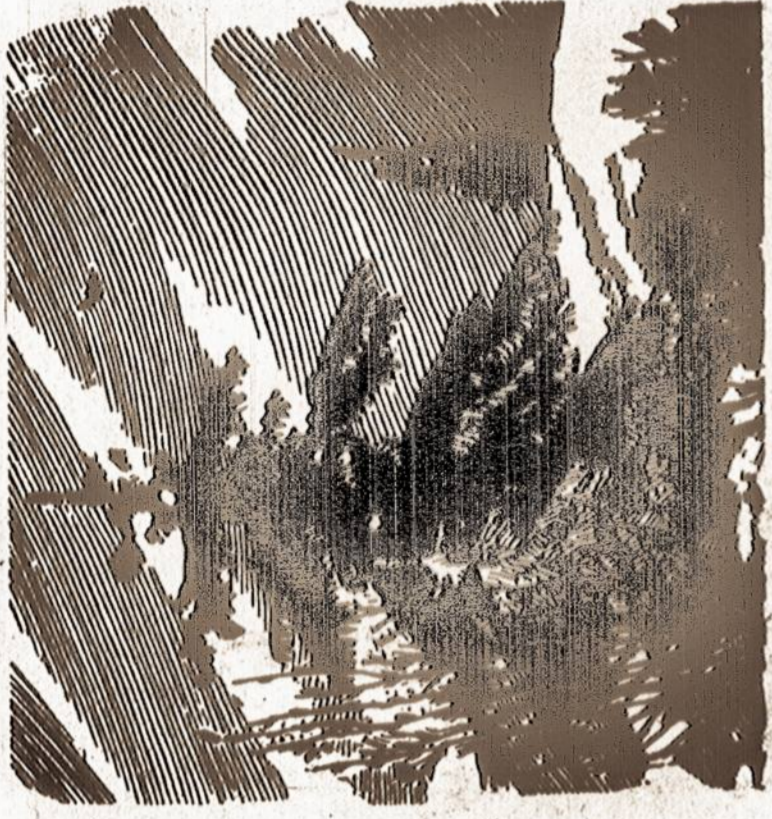
2.

To die and be buried in "free" Brooklyn, or on the banks of the "unliberated" Šventoji?

To sit out your old age with other worn-outs, homesick souls consumed to cinders, in an unkempt Brooklyn park, with thousands of other lonely faces, eyes, hands, benumbed, cared by none, abandoned, grown half animal, listening to unfamiliar sounds, alien streets?

or to spend one day of your old age in Lithuanian meadows, a Lithuanian village, collective farm, listening with others to familiar sounds, voices — breath true, without lies?

7

Dail. Jukūnas

3.

I must say to you — remind you — a man's life is a lie if his words are not backed with deeds; a man has no right to talk of freedom or non-freedom he cannot judge the freedom of others, if he cannot prove his own freedom with deeds ...

Life is bilateral action;

if you condemn others for Lithuania's non-freedom, you are responsible for her enslavement, her inadequacy, her innocence, her errors; you are part of her blood.

Lithuania never betrayed nor rejected you;

you disowned her, you left her; you rob her, withhold help, shun her, slander her, abandon her to others.

Do not, then, talk of freedom. Live freedom.

Venture into freedom. Test freedom.

Do not talk about Lithuania. Live Lithuania.

Žiema. Dail. V. Jukūnas

Freedom in one day of Brooklyn can diminish, a hundred times smaller than one day in Vilnius dark with non-freedom; one tractor's roar in Lithuanian fields can inspire more poetry than all the Miserere of Brooklyn factories;

each of your days, spent in American factories, offices, cafes, is a day without breath, bereft of the whiteness of the houses of Vilnius,

and bereft of their grasses ...

and watching a brook's cascade or listening to hymns of the skylark brims fuller and richer with life than a hundred days in Brooklyn and Chicago.

4.

Freedom is being, it is not a slogan — one must live freedom, not talk it,

freedom is inexplicable and relative —

there are freedoms serene like autumn twigs, freedoms without fruits, without potency, empty freedoms coquette and prostitute freedoms —

and there are non-freedoms like loving hands! there are deaths that give birth to life!

man's purpose is not to live for a century

in "freedom",

but to live just a second —

one second without lies,

truthful

down to the depths.

VIENYBĖ, 1969 m. sausio 10 d

"VAGOS" DERLIUS 1969 METAMS

VYTAUTAS ZALATORIUS

"Vagos" leidykla Vilniuje apdovanos lietuvius šiais 1969 metais net 311 leidinių, maždaug 30 daugiau negu 1968 m. Tai daugiausia grožinė literatūra, bet taip pat atsiminimai, literatūros mokslo ir kritikos veikalai, dailės ir muzikos darbai, dailininkų aplankai ir atvirukai, o taip pat bibliografiniai ir informaciniai leidiniai.

Daugiau pusė visų leidinių, 179, yra lietuvių sukurti ir likę 132 nelietuvių. Žinoma, kad tarp nelietuvių dominuoja "didžiojo brolio" raštai su 47 pavadinimais, kita 19 iš kitų "broliškyjų respublikų" ir dar 22 kitų socialistinių šalių rašytojų. Tačiau ir kapitalistiniai kraštai atstovaujami su 44 vertimais, nuo Ovidijaus "Metamorfozų" iki amerikiečių Nobelio premijos laureato V. Folknerio "Palaiškų išniekintojo".

Daugiau trečdalis viso leidyklos darbo skirta vaikams ir jaunimui -- 111 knygų. Ši skyrių taip pat dominuoja rusų ir kitų komunistinių kraštų rašytojai su 50 veikalų, kapitalistams tenka 19 ir lietuviams autoriams -- 42.

Tarp nekomunistinių vertimų jaunimui pirmąją prancūzai su šešiomis knygomis, bet yra ir keturi amerikiečiai: V. Disnėjaus (W. Disney) "Pajaus Patakas", Sjuzo "Ertelis Tertelis", R. Bredberio "Pienių vynos" apie dvejų brolių nuotykius mažame Ilinojaus miestelyje ir A. Patnem "Aštuoneri metai tarp pigmėjų". Po vieną išversta italo, vokiečio, švedo, suomio, norvego, japono ir meksikiečio knyga.

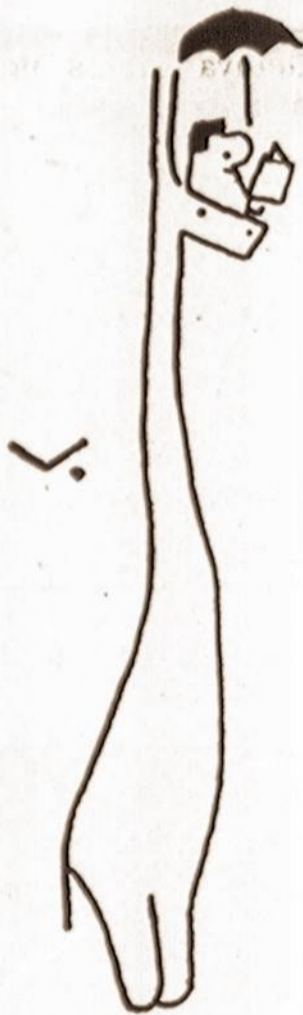
Išėis jaunimui ir devynios dar prieš rusų okupaciją parašytos lietuvių autorių knygos. Tai Vaižganto "Vaitulio pasaka", P. Mašloto "Ir aš mažas buvau", bei "Senio pasakos", K. Jakubėno "Abėcėlė", Basanavičiaus surinktos "Lietuviškos pasakos", lietuvių liaudies dainelės "Plaukė žaselė per ežerėlį", kitos pasakos -- "Pelenė", "Sprigtas" ir "Batutas katinas".

Taigi jaunimui literatūros netrūksta. Visas šias knygas galima įsigyti įvairiais būdais. Vienas jų -- per naujai įsteigtą knygų platinto bendrovę Spauda, 1602 48 Court, Cicero, IL 60650.

Jeigu jaunimas čia knygų neskaitytų, tai "Vaga" pasirūpino ir senimu. Jam be abejo, bus priimtini vėsk. A. Baranausko "Raštų" du tomai, Vaižganto "Pragiedruoliai", Satrijos Raganos "Raštai", S. Čiurlionienės-Ky-

mantaitės "Šventmarė", V. Krėvės "Miglose" ir -- nesistebėkit! -- F. Kiršos poezijos rinktinė "Pilgrimai". Pakartojamas ir P. Cvirkos 1938 m. apsakymų rinkinys "Kasdienės istorijos". Taip pat išėina Cvirkos šešiasdešimtųjų metų proga kitų atsiminimai apie ją -- "Knyga apie Petrą Cvirką". Įdomi turėtų būti ir antologija "Lietuvių tarybinė novelė". Produktivė I. Simonaitytė pasirodo su "Paskutine kūnelio kėlione", J. Paukšteliš su "Čia mūsų namai" ir laureatas J. Baltušis su antrąja "Parduotų vasarų" dalimi. J. Grušas spausdina savo "Noveles", A. Jonynas pasirodys su satyrinėm apsakom "Puodai savo vietoje". Taip pat humoristiškos yra J. Bulotos "Testamentas" ir V. Misevičiaus "Visi vyrai tokie". Pagaliau šiuo metu Amerikoje gyvenantis A. Laurinčiukas išleidžia gausiai iliustruotus kėlionų po Afriką įspūdius "Juodasis kraujas".

Poetus tarp kitų reprezentuoja V. Mykoliaičio-Putino "Raštų" X tomas, L. Giros "Poezija", P. Vaičiūno "Gyvenimo preliudai", Lenino premijos laureato E. Mieželaičio "Muza ir upėtakis" ir jau penktas apžvalginis metinis "Poezijos pavasaris". Talentingas J. Marcinkevičius pasirodo su savo poezijos "Rinktine", V. Palčinskaitė su "Kreidos bokštais", A. Baltakis su "Poemomis" ir ner A. Venclova savo didįjį brolių išgarbina eilėmis "Poezijoje".

Trimis atskiriomis knygomis pasirodys lietuvių dramaturgų naujausi kūriniai, "sprendžią aktualias nūdienos problemas, vaizduoją sudėtingus žmonių santykius."

Dvi dėmesio vertos atsiminimų knygos yra teatrolo A. Sutkaus "Vilkolakis" apie to pat vardo teatrą veikusių ankstyvais Nepriklausomybės laikais ir J. Paleckio "1926-ji metai". Kultūros istorikas J. Jurginis surinko 17 straipsnių apie XVI-XX amžių literatūros ir visuomeninės minties atstovus Lietuvoje rinkinyje "Istorija ir poezija". A. Jovaišas parašė monografiją apie liaudies dainų ir lietuvių literatūros tyrinėtoją Liudviką Rėžą. Kitas gerai užsirekomendavęs studijinio pobūdžio straipsnių apie literatūrą rinkinys -- "Literatūra ir kalba". Šiame tome nagrinėjami lietuvių literatūriniai ryšiai su vokiečių, lenkų, rusų ir kitų tautų rašytojais.

Apie pakitimus lietuvių prozoje, poezijoje, ir dramoje per paskutinį dešimtmetį rašo kritikai A. Bučys, V. Kubilius, A. Mastonis, K. Nastopka, R. Pakalniškis ir kt. "Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožuose." "Lietuanistinės bibliotekos" serijoje šešioliktoji šimtmečio istorikas J. Lasickis parodomas su traktatu "Aplė žemaičių papročius".

Leidžia "Vaga" knygas ir rusų kalba, kurių viso numatyta devynios 1969 m. Viena spalvota rusiukams Lietuvoje, trys lietuvių autorių vertimai, 1968 m. lietuvių kultūrinis almanachas ir keli rusų propagandiniai romanai.

Siųsdami prenumeratą, ar keičiant adresą, skaitytojai prašomi pažymėti savo zip code.

CARPENTER
CABINET MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS
• BOOKCASES • ANTIQUE REPAIRING
FORMICA WORK SPECIALISTS
AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.
VIRGINIA 7-5760

SERV-WELL ROOFING CO.
INC
DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA KAMPUS IR KRAŠTUS
STOGE ĮRENGIA LANGUS
ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE, SHINGLE ROOFING, GAMINA ASBESTO ASFALTO SIENAS
VI 6-9519 IR VI 8-3800
77-20 101st AVE., OZONE PARK
Frank Brukas kalba lietuviškai

Knight Cap
August Traun, sav.
LIETUVIŲ RESTORANAS
UŽKANDŽIAI IVAIRŪS
PIETŪS ŽUVIES
VAKARIENĖ PATIEKALAI
GERI VALGIAI ĮVAIRŪS GERIMAI PRIEINAMOMIS KAINOMIS
810 Chestnut St.
Philadelphia

Winter Garden Tavern Inc.
1883 Madison Street
Brooklyn, 27, N. Y.
Tel. Evergreen 2-6440
VYT. BELECKAS
Savininkas
SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.
Pirmos rūšies lietuviškos maistas prieinama kaina.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Visame pasaulyje metų paigoje įprasta rinkti geriausius sportininkus. Tokie rinkimai vykdomi ir Lietuvoje. Juos praveda Sporto laikraštis, kuris jau paskelbė ir duomenis. Geriausiuoju 1968-aisiais metais, kaip ir buvo galima laukti, tapo pirmasis į Lietuvą parsivežęs olimpinį aukso medalį -- Danas Pozniakas. Anroje vietoje liko Modestas Paulauskas, vienas geriausiųjų krepšinio žaidėjų pasaulyje, kuriam olimpiadoje buvo lemta pasitenkinti bronzos medaliu.

Sov. Sąjungoje Nr. 1 ženklas atiteko V. Sanejevui, olimpinuose žaidimuose triušulyje iškovojusiam aukso medalį. Po jo sekė latvis Janis Lusis, kuris ieties metime tapo olimpinio čempionu. Jie buvo vieninteliai Sov. Sąjungos atstovai, gavę aukso medalius lengv. atletikos vyrų grupėje.

Daną Poznaką išrinko ir Vilniaus pedagoginio instituto studentai geriausiuoju 1968 m. to instituto sportininku. Pozniakas studijuoja instituto istorijos fakulteto III-ame kurse. Lietuvos bokso federacijos sudarytame 1968 m. geriausiųjų odinės pirštines meistrų dešimtuke pirmuoju taip pat yra D. Pozniakas. Po jo eina olimpinis sidabro medalio laimėtojas J. Čepulis. Toliau A. Zurza, V. Bingelis, T. Tomaševičius, I. Muraška ir kt.

Naujųjų metų išvakarėse Lietuvos televizijos darbuotojai buvo pakvietai respubli-

kos Nr. 1 sportininką D. Pozniaką, geriausiąjį Lietuvos futbolininką S. Ramelį, geriausiąjį krepšinininką M. Paulauską su kuriais atžymėjo Lietuvos sportą 1968 metais per televiziją.

IŠEIVIŲ SPORTAS

Pasaulio stalo teniso pirmenybėse, kurios įvyko baltandžio mėn. Munchene, Kanadai atstovaus du lietuvaitės: V. Nešukaitytė ir E. Sabaliauskaitė. Jos yra jau žaidusios ir ankstesnėse pasaulio pirmenybėse.

* Chicagos lietuvių krepšinio pirmenybėse, įvykusiose paskutinį 1968 m. savaitgalį, vyrų grupėje I vietą užėmė naujai įsteigto Cicero LSK komanda. Šios pirmenybės praėjo gana blankioje nuotaikoje, nes nebuvo anksčiau buvusios įtampos. Čia taip pat nebuvo ir Neolituany komandos, kuri dar vis kažką boikotuoja.

SKAITYTOJU DĖMESIUI

Zygis į Lietuvą -- specialus Vienybės priedas, skirtas Amerikos liet. krepšinininkų išvykai į Lietuvą atžymėti, susilaukė didelio dėmesio. Nemaža skaitytojų atsiuntė padėkos laiškus ir gražius linkėjimus. Šį priedą dar galima įsigyti pas jo red. E. Šulaitį, 1911 S. 49 Ct., Cicero, Ill. 60650. Kaina -- \$1.

Čekoslovakų pasiuntiniai Lietuvoje

Čekoslovakijos Draugystės sąjungos delegacija lankėsi Vilniuje ir Kaune. Įvyko Čekoslovakijos įmonių mitingas, skirtas Tarybų Sąjungos ir Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos Draugystės, savitarpio pagalbos ir pokarinio bendradarbiavimo sutarties 25-osioms metinėms paminėti.

Kauno miesto komiteto sekretorius A. Umbrasas, pristatydamas svečius, pabrėžė, kad sutartis turėjo ir tebeturi didelę reikšmės abiejų šalių politiniams, ekonominiams ir kultūriniam gyvenimui. -- Mums malonu, pasakė jis, susilaukti savo mieste šalių, kuriai Tarybų Lietuvos darbo žmonės jaučia didelę simpatijas, pasiuntinius.

Mitinge kalbėjo gamyklos pameistris Jonas Ambrasas, darbininkai Irena Šimukonienė ir Sergejus Sorokinas, inžinierius Juozas Šliažas. -- Daug Lietuvos darbininkų, pasakė jie, svečiavosi Čekoslovakijoje, susitiko su darbuočių čekų ir slovakų tautų atstovais.

-- Pas mus daugelis žino apie Lietuvą, -- pasakė "Spolano" gamyklos esančios vidurio Čekijoje, darbininkė Miroslava Stinkova. -- Mes geru žodžiu minime jūsų saviveiklininkus, kurių susilaukiame savo tėvynėje. Mes didžiuojamės pažintimi ir draugyste su jumis, branginame ją, stengsimės ir toliau ją stiprinti.

Svečiai lankėsi Kauno muziejuose, apžiūrėjo miesto įžymybes.

Čekoslovakijos -- TSRS Draugystės sąjungos delegaciją Vilniuje priėmė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius Stasys Naujalis. Priėmimo dalyvavo taip pat Lietuvos kultūros ministras L. Šepetytis, TSRS -- Čekoslovakijos draugijos Lietuvos skyriaus pirmininkas, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas profesorius K. Meškauskas, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas P. Mišutis, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos

Prezidiumo atsakingi darbuotojai A. Čiplys ir L. Spokevičius, Lietuvos Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos pirmininkas R. Petrauskas, svečius lydinti TSRS -- Čekoslovakijos Draugystės draugijos atsakingoji sekretorė R. Bodnar.

S. Naujalis, sveikindamas svečius, pasakė, kad lietuvių tauta labai aukštai vertina draugystę su čekais ir slovakais. Asmeniniai kontaktai su šių tautų pasiuntiniais, pabrėžė jis, dar labiau skatina ir stiprina šią draugystę. Jis papasakojo svečiams apie respublikos valstybinių organų darbą, vietinių Tarybų veiklą.

-- Mums yra didelė garbė svečiuotis Lietuvos aukščiausiosios valdžios būstinėje, -- pasakė delegacijos vadovas, Slovakijos Nacionalinės tarybos pirmininko pavaduotojas, Čekoslovakijos -- TSRS Draugystės sąjungos Slovakijos CK Prezidiumo pirmininko pavaduotojas Jozefas Krizas. -- Lietuvoje jaučiame didelį dėmesį mums. Neabejojame, kad tai yra lietuvių tautos simpatijų pasireiškimas čekų ir slovakų tautoms.

S. Naujalis ir J. Krizas pasikeitė atminimo dovanomis.

Antrą dieną pusėje svečiai apžiūrėjo Vilniaus miestą, susitiko su architektais, žurnalistais.

Eltos korespondentas paprašė delegacijos vadovą J. Krizą pasidalyti viešnagės įspūdžiais.

-- Lietuva mums nebuvo atradimas, -- pasakė jis. Apie Lietuvos žmones nemaža žinojome. Kiekvienas mūsų delegacijos narys turėjo Lietuvos asmeninių pažinčių. Dabar jų, suprantama, žymiai padaugėjo. Lietuviai mūsų atvilgiu nusiteikę labai draugiškai, pažymėjo J. Krizas, ir tai mus džiugina. Šią draugystę čekai ir slovakai brangina.

-- Pažintis su Lietuva, -- pabrėžė J. Krizas, buvo maloni. Lietuviai, jo nuomone, jautrūs savo tautos kultūrai, senovei, ir tai sveikintina. Delegacijos nariams patiko šiuolaikinė Lietuvos miestų architektūra, ypač interjerai; manoma, kad Lietuvos architektūros pasiekimai bus išstudijuoti ir tikriausiai pritaikyti Čekoslovakijoje.

Viešnagę Lietuvoje J. Krizas pavadino sėkminga ir vaisinga. Mes susitarėme dėl daugelio kultūrinių mainų, pridūrė jis, ir mūsų susitarimus pradėsime vykdyti jau artimiausiomis savaitėmis.

ELTA

LIETUVOS MOKSLININKO PASKAITOS LIETUVOJE

Patiriame, kad Japonijos elektronikos asociacija pakvietė grupę tarybinių mokslininkų persikaityti šalies stambiausiuose universitetuose paskaitų ciklą puslaidininkų elektronikos klausimais. Pakviestųjų tarpe -- žymus Lietuvos fizikas, Lietuvos TSR Mokslų akademijos Puslaidininkų fizikos instituto direktorius, akademikas, fizikos-matematikos mokslų daktaras, profesorius Juras Požela.

Lietuvos mokslininkas skaitys paskaitas Tokijo, Kioto, Osakos universitetuose, susipažins su stambiausių Japonijos firmų laboratorijų darbu.

Sausio 12 J. Požela išvyks į Maskvą, iš kur kartu su kitais mokslininkais skris į Japoniją. J. Požela lankėsi ir J. V.

Pernai iš Panevėžio į užsienio šalis iškeliavo 40 tūkstančių kineskopų. "Ekranų" įmonės kolektyvas patenkintas: 1969-aisiais šių gaminių numatyta eksportuoti net 200,000! Bulgarija, Lenkija, Belgija, Italija, Jugoslavija jau laukia lietuviškų kineskopų. Šie panevėziečių gaminiai įgyja vis didesnę paklausą užsienyje. Tai didžiausias ekraniečių darbo įvertinimas.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas
Virginia 6-1800

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-8519

PRANAS BRUCAS
Savininkas

PLOKSTELĖ: VIRGILIJUS NOREIKA

Tokio vardo labai gerai RCA pagamintą ilgo grožio Hi Fi plokstelę išleido Montrealyje.

Virgilijus Noreika, Vilniaus operos solistas, taip neseniai žavėjęs Kanados ir Amerikos lietuvių, savo nuostabią dainą, išpildo 16 puikiai į reprezentuojančių įvairaus žanro dalykų.

Repertuare, be keletos vakariečių klasikų, daugiausia lietuvių kompozitorių kūriniai: V. Klovos "Ganyklų dainos", P. Olekos "Piovė lankoj", B. Dvariono "Zvaigždutė", A. Vanagaičio "Stasys", L. Denza "Funiculj Funicula", J. S. Bach "Ave Maria" ir kt.

Solistą palydi ansamblio "Lietuva" birbynių kvintetas, Vilniaus Čiurlionio vardo meno mokyklos choras, Vilniaus Filharmonijos Kamerninis Orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio (pernai šis orkestras koncertavo Montrealyje) ir Lietuvos Radijo ir Televizijos Orkestras.

Visi lietuviai pasaulyje galime tik džiaugtis, kad dainų kraštas Lietuva susilaukė to-

Solistas Virgilijus Noreika

čio talento. O pagarba tiems, kurie jį išaugino, išmokė, ypač Kiprui Petrauskui, kurio įtaka jaučiama.

"Virgilijus Noreika"

plokstelė gaunama pas platintojus, arba užsisakoma prisijunčiant \$5.55 paštu: "Krivulė", 5260, 10th Ave., Montreal 408, Canada, P. Q.

Dr. J. Kubilius apie Vilniaus universitetą

Dr. prof. Jonas Kubilius, Vilniaus universiteto rektorius gerai pažįstamas ne tik Lietuvoje ir Tarybų Sąjungoje, bet ir Amerikoje bei Kanadoje. Šiuose kraštuose jis yra viešėjęs, didžiuosiuose Amerikos ir Kanados universitetuose skaitęs paskaitas. Amerikos studentai net naudoja jo vadovėlių, apie tikimybių teoriją, išleistą anglų kalba.

Kai jis lankėsi Amerikoje su prof. J. Kubiliumi turėjo progos susitikti daug Amerikos mokslininkų ir nemaža Šiaurės Amerikos lietuvių. Jo susitikimas su lietuvių kultūrininkų grupe 1965 m. lapkričio 13 Cicerone, Ill. buvo plačiai spaudoje išgarsintas kaip vienas populiariausių tų metų įvykių. Tuo kartu mūsų veikėjams bei spaudai buvo įdomu ne tiek prof. Kubiliaus laimėjimai moksle ar jo vadovaujamo universiteto lygis, bet nieko bendro su mokslu neturintys šalutiniai dalykai.

Prof. Kubilius yra vertinga ir didelė asmenybė, kurią mūsų "politikieriai" per menki pasverti. Tuo teko įsitikinti ilgokai su prof. Kubiliumi asmeniškai besikalbant ir patiriant amerikiečių mokslininkų nuomones.

Dabar mus domina faktas, jog netrukus Vilniaus universitetas minės 400 gyvavimo sukaktį. Todėl ne prošaliu apie šį universitetą daugiau sužinoti, pasinaudojant jo rektoriaus prof. Kubiliaus pasikalbėjimo duomenimis Moksle ir Gyvenime.

AR YRA PLATESNIŲ RYŠIŲ SU KITŲ ŠALIŲ MOKSLO ĮSTAIGOMIS, KURIOS LIESTŲ IR MOKYMO DARBA, STUDENTUS?

Tokie ryšiai pas mus kol kas tik mezgasi, bet jau turime ir kai kurių konkrečių rezultatų. Placią bendradarbiavimo sutartį turime su Vokietijos Demokratinės Respublikos Greifsvaldo universitetu. Jau pernai pagal tą sutartį buvo pasikeista studentų grupėmis. 30 Greifsvaldo universiteto studentų talkininkavo Vilniaus sporto rūmų statyboje, tiek pat mūsiškių padirbėjo Riugeno saloje prie žemės ūkio darbų. Žinoma, darbas nėra pats pagrindinis dalykas tokiame pasikeitime. Čia plačiau susipažįstama su kraštu ir žmonėmis, užsimezga naudinga draugystė.

Šiais metais numatėme daug platesnę bendradarbiavimo programą. Šeši mūsų mokslininkai pabuvos Greifsvalde, skaitys ten paskaitas, o tiek pat jų mokslininkų lankysis pas mus. Vėl bus pasikeista didelėmis studentų grupėmis vasaros darbo stovyklose, o taip pat sportinėmis delegacijomis. Toliau plačiau bus keičiamasi tarp universitetų mokslo darbais.

HORN DENTAL LABORATORIES
aptarnauja New Yorką
77-20 -- 101 Ave.
OZONE PARK, N.Y. 11417
VI 5-7730
Kalba lietuviškai

Panašią sutartį mūsų studentų organizacijos sudarė su Krokuvos Jogallos universiteto studentais. Sudaroma bendradarbiavimo sutartis su Pragos Karlo universitetu Čekoslovakijoje, tariamasi dėl tokių pat plačių kontaktų su Padujos universitetu Italijoje.

Reikėtų paminėti ir mūsų studentiško meno saviveiklos kolektyvų — akademinio choro ir liaudies dainų ir šokių ansamblio išvykas — gastroles po užsienio šalis.

KAIP KEIČIAMASI MOKSLO DARBAIS SU KITOMIS ŠALIMIS?

Čia, matyt, yra pati plačiausia mūsų ryšių sritis. Universiteto mokslinė biblioteka šiuo metu keičiasi leidiniais su 213 tarybinių ir 235 užsienio šalių mokslinių bibliotekų ir mokslo įstaigų. 1966/1967 mokslo metais šiuo keliu biblioteka gavo beveik 10 tūkstančių vertingų leidinių, iš jų 7 tūkstančiai — knygos. Daug knygų gaunama iš Lenkijos Liaudies Respublikos, kur yra net 41 keitimosi partneris. Nemaža leidinių gaunama iš Vokietijos Demokratinės Respublikos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Jugoslavijos, Bulgarijos, Kubos. Jungtinėse Amerikos Valstijose yra taip pat apie 40 keitimosi partnerių, jų tarpe tokios įžymios įstaigos, kaip Kongreso biblioteka, SNO biblioteka, Harvardo, Čikagos, Kalifornijos, Berklio universitetų bibliotekos. Platus ryšiai taip pat su Vokietijos Federatyvine Respublika, Prancūzija, Austrija, Kanada, Šveicarija.

Tarp gaunamų leidinių galima paminėti tokius, kaip 24 tomų Britanijos enciklopedija, 4 tomų Ispanijos kultūros enciklopedija, 9 tomų Galilėjaus enciklopedija. Gauti pirmieji 20-tomės Didžiosios italų enciklopedijos tomai. Gaunami įvairių mokslo įstaigų darbai, moksliniai žurnalai, mikrofilmai ir kiti leidiniai. Nemaža vertingų leidinių padovanoja bibliotekai įvairūs asmenys iš daugelio šalių. Savo ruožtu mūsų mokslinė biblioteka siunčia savo partneriams universiteto mokslo darbus ir kitus jų pageidaujamus leidinius.

15 stipendijų lituanistiką studijuoti

Išėivijos jaunimui Vilniaus universitetas šiemet suteiks 15 stipendijų lituanistiką studijuoti. Kursai tęsis du semestrus ir prasidės š. m. rugsėjo mėn.

Aplikantai turi būti baigę gimnaziją ar kitas kolegijas. Rašyti Vilniaus universiteto rektoriui dr. J. Kubiliui, Vilnius, Lietuva.

ULTRAMODERNIŠKA KLASĖ

KLAIPĖDOJE įrengta 4-tojoje mokykloje pavyzdinė ultramoderniška klasė. Mokytojas paspaudžia mygtuką — automatiškai nusileidžia langų užlaidos, scenoje išlenda ekranas, įsijungia magnetofonas, kino projektorius ir pradėdamas rodyti mokslinis filmas.

JUOZO BANDŽIUKO
Baras ir Restoranas

Čia vaishinatėsi ir vaishinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11419
Tel. 846-9286

HAVEN REALTY

INSURANCE TRAVEL AGENCY MUTUAL FUNDS
Perkant — Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiaisiais kitais reikalais. — kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS I VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

CALL US FOR
Liquor CUT RATE L. 871
SAVE ON
YOUR FAVORITE
BRANDS
GOLDSTEIN Liquor Store
DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS

FOR DELIVERY PHONE
VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY
8427 JAMAICA AVE. WOODHAVEN, N. Y.

PETER'S Sav.
Bar & Grill **PETRAS KADAS**

Jauki vieta įvairūs gėrimai. Graži salė pobūviams bei susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATŠILANKANT

459 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas:
EVERGREEN 4-8698

Švenčių metu mirusieji lietuviai Amerikoje

1968 m. Kalėdas ir Naujuosius Metus sutinkant, labai daug lietuvių Amerikoje praleido liūdesio ženkle. Poros savaičių laikotarpyje netekome visos eilės pasižymėjusių lietuvių, kurių tarpe mirė profesoriai, dvasiškiai, visuomenininkai, žymesnės moterys ir kiti geri lietuviai.

SOFIJA SMETONIENĖ

Po ilgos ir sunkios ligos gruodžio 28 d. šv. Vincento ligoninėje Cleveland, Ohio, mirė Lietuvos prezidento našlė Sofija Chodakauskaitė-Smetonienė, kuri š. m. sausio 13 būtų sulaukusi 84 m. amžiaus. Ji gimė 1885 m. Gavenonių dvare, Pašvitinio valsč., Šiaulių apskr., Lietuvos bajorų Antano ir Marijos Chodakauskų šeimoje.

1904 m. baigusi Mintaujos gimnaziją, netrukus ištekėjo už Antano Smetonos, kuris 1919 m. buvo išrinktas pirmuoju ir buvo paskutiniuju nepriklausomos Lietuvos prezidentu.

Sofija Smetonienė

Sovietams okupavus Lietuvą su šeima išvyko į Vokietiją, vėliau į Pietų Ameriką ir 1941 m. atvyko į JAV. Apsigyveno Cleveland, Ohio.

Nuliūdime liko sūnus Julius pas kurį visą laiką gyveno, marti Birutė, du anūakai, dukra Marija ir žentas Aloyzas Valiušis, sesuo Jadvyga Tubelienė ir kiti artimieji.

Palaidota gruodžio 31 d. Clevelande.

MORTA STUKIENĖ

Ilgokai nesveikavusi ir dabar slaučiančio gripo prikankinta, gruodžio 29 d. savo namuose Hillside, N. J. mirė Morta Stukienė, sulaukusi 72 m. amžiaus.

1968 m. lapkričio 1 d. suėjo metai kai mirė Jokūbas

Antanas ir Sofija Smetonai atvykę į Ameriką 1941 metais. Išskyrus Vienybę ir Dirvą, tuometinė Amerikos lietuvių spauda, ypač Naujienos ir Draugas, labai žiauriai puolė ir niekino Smetonus, pabėgusius iš Lietuvos.

Stukas, Sr. Nuo jo mirties Stukienės sveikata vis blogėjo.

Buvo palaidota sausio 2 d. po pamaldų Newarko lietuvių par. bažnyčioje šv. Kryžiaus kapinėse North Arlington, New Jersey, šalia savo vyro.

Liko sūnūs: Augustas, Petras, Jokūbas ir Liūdas. Visi pavyzdingi lietuviai, žinomi lietuvių veikloje.

Morta Stukienė gimė Lygumuose, Šiaulių apskr. Ameriką atvyko 13 m. amžiaus. Ištekėjo vasario 13 d. 1918 metais.

PROF. VLADAS STANKA

Mirė gruodžio 25 d. Washington, D. C., sulaukęs 84 m. amžiaus. Jis gimė 1884 m. gruodžio 4 d. Biržuose, Lietuvoje.

1913 m. baigė Petrapilio universiteto teisių fakultetą magistro laipsniu. Toliau studijavo Vokietijoje ir ruošėsi profesūrai. Keletą metų buvo Dūmos darbiečių frakcijos sekretorius ir vėliau Kerenskio kabinete tapo reikalų vedėju. 1919 m. pabėgo į Vokietiją iš kurios į Lietuvą grįžo 1923 metais. Kauno ir vėliau Vilniaus universitetuose dėstė baudžiamąją teisę.

Pasitraukęs į Vokietiją buvo vienas iš Pabaltijo universiteto steigėjų ir lektorių Vokietijoje. Į Ameriką atvyko 1949 m. ir dirbo Kongreso bibliotekoje Washingtone. Daug rašė teisės ir filosofijos klausimais.

Velionis paliko liūdinčią dukrą, kuri taip pat dirba Kongreso bibliotekoje Washingtone.

BALYS JABLONSKIS

Mirė gruodžio 24 d. Westlake ligoninėje, Melrose Park, Ill. Velionis gimė Budvietės kaime, Skuodo valsč. 1910 m. liepos 5 d. Baigęs Skuodo gimnaziją, nepriklausomoje Lietuvoje tarnavo viešojoje policijoje, o vėliau ūkininkavo savo ūkyje Puotkalių kaime.

Sovietams okupavus Lietuvą su žmona ir viena dukrele pasitraukė į Vakarų. Antroji dukra Nijolė, tada vos 2 m. amžiaus liko Lietuvoje. 1949 m. jo žmonai mirus Vokietijoje, su dukra Lilija atvyko į Ameriką ir įsikūrė Chicagoje.

Velionio liūdi dukros, žentas Antanas, du anūakai, broliš dr. Kostas Jablonskis ir daug artimų draugų.

IEVA BALTUVIENĖ

Ilgai sirgusi Ieva Baltuvienė, 68 m. amžiaus, mirė sausio 1 d. savo namuose Smithtown, Long Island.

Velionė, gimusi Brooklyn, N. Y., buvo giliai susipratusi lietuvė, ilgametė Moterų Vienybės ir kitų lietuviškų organizacijų narė. Nors savo giminių Lietuvoje neturėjo, bet tiek domėjosi Lietuva, kad 1936 m. aplankė savo tėvų gimtąjį kraštą ir savo vyro, inžinieriaus Jono Baltaus gimines.

Kartu su Jonu Baltum levo mirtį giliai pergyvena jo sesuo Agnė Janušienė su šeima, kiti artimieji ir visi, kurie velionę pažinojo. Palaidota sausio 4 d. Smithtown kapinėse. Jos laidotuves tvarkė Juozo Garšvos laidojimo įstaiga.

ANTANAS VIZBARA

Mirė gruodžio 30 d. Eugene, Oregon. Velionis ilgus metus gyveno Chicagoje, kur vertėsi real estate bizniu. Gimęs Švedasų valsč., Lietuvoje. Jo palaikai buvo sudėginti ir bus atvežti į Chicago Lietuvos Tautines kapines.

DR. BRUNO ZUBRICKAS

Gruodžio 25 d. vakarą savo namuose Chicagoje, nuo širdies priepuolio mirė dr. Bruno Zubrickas, sulaukęs 67 m. amžiaus. Gimė New Jersey valstybėje, bet užaugo Lietuvoje, tėvams grįžus į tė-

vyne prieš I Pas. karą. Mediciną studijuoti pradėjo Kauno Universitete, bet mokslus baigė Vienoje 1926 m. II Pas. karo pradžioje atvyko į Ameriką ir išlaikęs gydytojo egzaminus įsikūrė Chicagoje. Nuliūdime liko žmona, sūnus Bruno ir posūnis Kenneth. Abudu tarnauja JAV kariuomenėje.

MYKOLAS KALVAITIS

Mirė Cleveland, Ohio, gruodžio 24 d. Velionis gimęs Lietuvoje. Į Ameriką su šeima atvyko po II Pas. karo ir įsikūrė Clevelande. Palaidotas gruodžio 28 d. Visų Sielių kapinėse.

Nuliūdime Clevelande liko žmona Kazimiera, dukra Eleonora Grigonienė, sūnus Juozas ir sūnus Alfonsas Sibire.

PREL. MYKOLAS KEMEŽIS

Mirė sausio 3 d. Elizabeth, N. J., sulaukęs 61 m. amžiaus.

Velionis gimė Newark, N. J. 1907 m. rugsėjo 28 d. 1933

m. Darlington, N. J. baigė kunigų seminariją magistro laipsniu. Nuo 1941 iki 1953 buvo Bayonne, N. J. šv. Mykolo parapijos vikaru, o nuo 1953 m. Elizabeth, N. J. šv. Petro ir Povilo parapijos klebonu.

Diocezijose kunigų seminarijoje apie 20 metų dėstė lietuvių kalbą, organizavo Lietuvos Vyčius buvo New Jersey ir New Yorko Kunigų Vienybės pirmininku.

GALINA STONIENĖ

Mirė gruodžio 26 d. vakarą širdies priepuoliu savo namuose Glendale, N. Y.

Palaidota Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro, kuris mirė prieš keletą metų.

Velionė gimusi Lietuvoje, mokėsi Kauno konservatorijoje, o vėliau įsijungė į Lietuvos Operos chorą. Jos tėvai Kamarauskai buvo dvarininkai.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagr 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

* VIENYBĖ reiškia nuoširdžią padėką visiems atsiuntusiems šventinius sveikinius. Ypač vertiname, kad nemažai skaitytojų ta proga atnaujino prenumeratą, kartu atsiųsdami ir aukų laikraščiu padėti.

* Toronto Latvių Teatras vasario 8 d. lankosi New York'e su A. Landsbergio drama *Pieci Stulpi* (Penki Stulpai). Pastatymas įvyks 7 val. vak. Fashion Institute of Technology salėje, 227 West 27th St. New York City (tarp 7 ir 8 Avenue). Bilietai (5, 4, ir 3 doleriai) gaunami prie kasos arba iš anksto užsisakomi pas O. Daumanis, 87-37 172 Jamaica Ave., JA 3-4751.

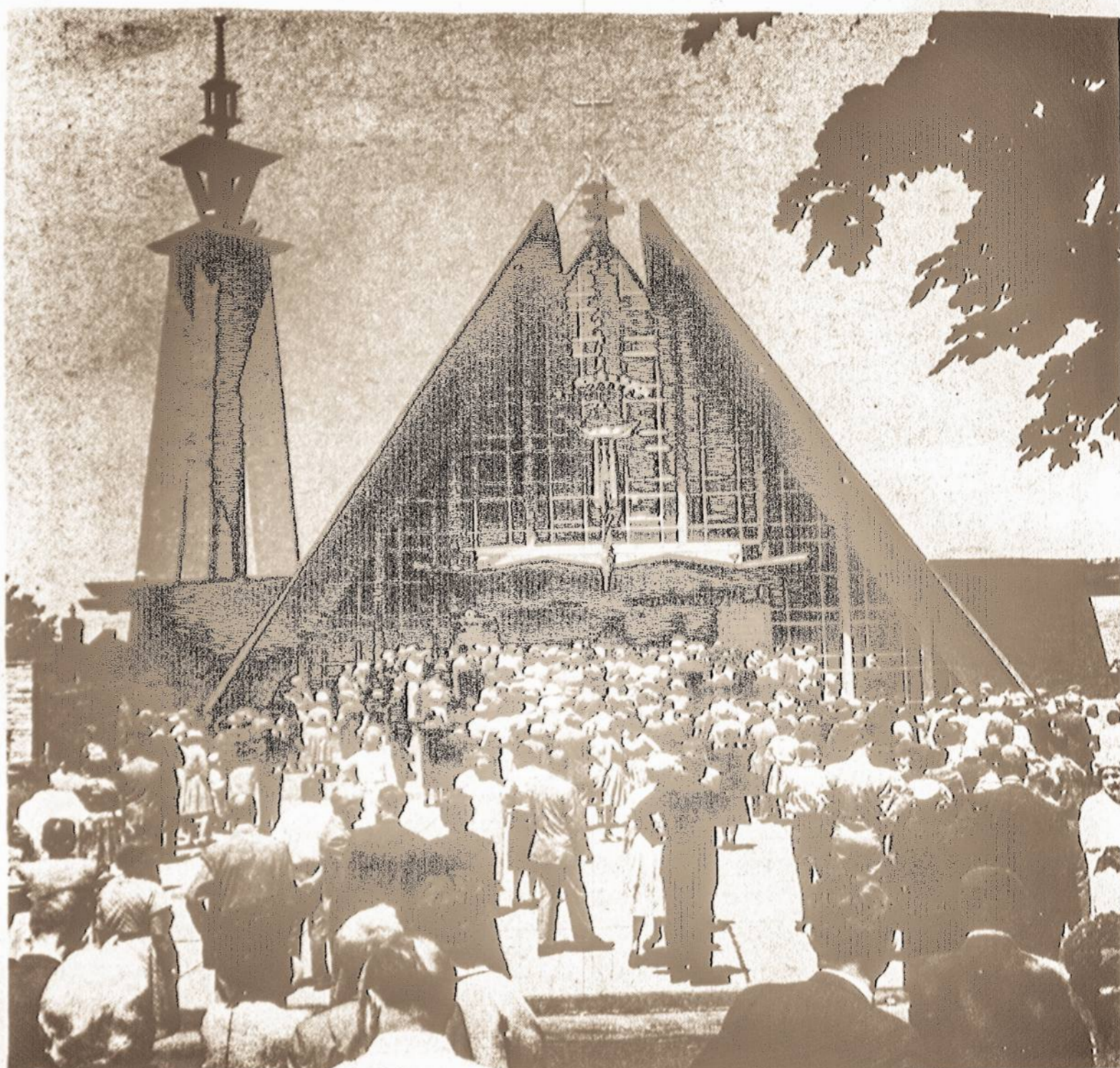
* 22,000 kvietimų buvo išsiųstinę tautybių kilmės amerikiečiams į Prezidento Nixon Inauguraciją Washington'e. Kvietimų gavo ir visa eilė lietuvių.

* BALF 100-ojo skyriaus vajui baigti pramoga įvyksta vasario 1 Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje, Maspeth'e.

* New Yorko Vyrų Chora papildė trys nauji vyrai: J. Gurskas neseniai atvykęs iš Lietuvos, M. Vilkas iš Venesuelos ir K. Adickas iš Australijos. Choro repeticijos vyksta Bručo White Horse salėje antradieniais ir ketvirtadieniais, taip pat kai kuriais sekmadieniais. Vadovauja pianistas A. Mrozinskas. Vasario mėn. vyrų choras ruošiasi dalyvauti Elizabeth'e ir Philadelphia'je.

* Vasario 16-tosios minėjime meninę programą Webster salėje atliks Violeta Cizauskaitė-Balčiūnienė, Apreiškimo parapijos choras, vad. Algirdo Kačanausko ir New Yorko tautinių šokių grupė, vadovaujant J. Matulaitienei.

* Brooklyno Operetės Choras ruošiasi 50 m. sukakčiai. Ta proga ruošiamasi koncertui balandžio 19 d., šeštadienį, Saint Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewoode. Chorui daug metų vadovavo jau seniai miręs muz. Ksaveras Strumskis ir Pijus Bukšnaitis.

Viespaties Atsimainymo parapijos lietuviškame stiliuje pastatyta bažnyčia. Šios parapijos salėje įvyko Lietuvių Fronto Bičiulių simpozijumas.

Per septynerius metus lietuviai neteko 22 parapijų

Lietuvių Fronto Bičiulių simpozijume buvo svarstyta PLB veikla, jaunimo problemos ir kiti reikalai. Tačiau svarbiausias klausimas buvo lietuviškų parapijų išsilaikymas Amerikoje.

Šiuo klausimu kalbėjo Antanas Sabalis. Jis paklausė:

- Ar šiuo laiku religinė bendruomenė yra tautinė atrama, ar nutautėjimo priemonė? Europoje, šalia lietuvių kunigo vadovaujamos parapijos, yra vyskupo Brazio vardo religinis centras. Amerikoje - vietoje turėti savas bendruomenes, mes duodame vadovus kitoms religinėms bendruomenėms.

A. Sabalis toliau nurodė, kad tarp 1960 ir 1966 lietuviai neteko 22 parapijų, kurių anksčiau buvo 118, o dabar teliko 96.

Anot Sabaliaus, keturi pagrindai padaro parapiją lietuvišką: aplinka, pamaldos, kunigas ir socialinis parapijos vaidmuo. Daugiausia nulemia kunigas. Jei jis lietuviškas, tai bažnyčioje yra lietuviško meno, lietuviškų pamaldų, lietuviškų paveikslų, lietuvių mieliai priimami susibūrimuose. Jei kunigas lietuviškumui nepalankus - visi kiti reiškiniai žūsta.

Pagrindiniame elemente lietuvių religinė bendruomenė susiduria su religine šio krašto sistema. Išvada yra tokia: jei patekai pas gerą vyskupą, tai gerai, o jei ne - tai nieko neturėsi!

Atrodo, kad tautinė parapija reikalinga tik tam, kad aptarnautų angliškai nemokančius žmones. Jei mes prie tokios sistemos šauksimės pagalbos, tai nieko negausime, Sabalius pabrėžė, nes visi pakankamai mokame angliškai ir tokiu būdu tautinis elementas atpuola.

Paskaitininko teigimu, parapijų mokyklos greičiau prarandamos, negu visos kitos įstaigos. Kaip dabar esama, tai lietuviškų parapijų mokyklos visiškai nesiskiria nuo ne lietuviškų parapijų mokyklų.

--Be to, kalbėjo Sabalius, antros ir trečios kartos lietuviai kunigai nori nusigręžti nuo viso to, kas lietuviška ir pirmoje eilėje rūpintis, kaip patekti į dangų... Todėl lietuviška parapija, kaip tautinė bendruomenė, nėra veiksnys.

Buvo aiškinama, kad kunigai dėl savo parapijų taip argumentuoja:

- Jūs neremiat savo parapijų, Jūs ateinate tik kai Jums reikalingos mūsų salės, kurias pusdykiai gaunant. O kai reikia atiduoti prievoles, jūs mums nepadedate!

Pasauliečiai gi atsako taip:

-Kodėl aš turiu eiti į lietuvišką parapiją - ar klausyti lietuvių kunigo blogai pasakyto pamokslą? Pagaliau, kaip aš galiu priklausyti kaimyninei parapijai, kurioje yra mokykla ir kurią lanko mano vaikai.

Diskusijose buvo paminėtas kun. V. Dabušio rašinys į Laisvę leidinyje "Kodėl

jaunoji generacija nepriklauso parapijai?"

Atsakymo nesulaukta, bet kalbėtojas, tačiau, mano, kad atsakymų yra ir jo nuomone viena iš nelaimių yra ta, jog esame nutarę lietuviškas parapijas nurašyti ir todėl apie jas kalbėti neapsimoka.

-Bet taip greit jų nenurašykime", toliau kalbėjo. "Reikia pradėti dialogą. Kunigai turi pripažinti, kad reikia ne tik pinigų prašyti, bet ir lietuviškas pamaldas įvesti. Taip pat reikia išspręsti, ar turėsime savo religinį centrą, kuris viską koordinuotų ir tuo sumažintų sistemos įtaką.

Diskusijose dalyvavo didelis skaičius tikinčiųjų, netaip karštai tikinčių ir visai netikinčiųjų. Bet visiems yra aišku, kad lietuviškų parapijų likimas Amerikoje yra pavojuje ir už tai negalime kaltinti nei komunistų, nei Maskvos, bet tik pačius lietuvius, ypač dvasiškių pataikaujančių norintiems lietuvius ištautinti organams.

Lietuvių nutautėjimas mus užgriuvo jau visu smarkumu!

Žemė iš toli Atkelta iš 1 psl.

džioje. Šios kėlonės tikslas - patobulintais aparatais nuvežti į mėnulį modelį, kurfame pora vyrų būtų galima nuleisti ant mėnulio ir grąžinti į žemę.

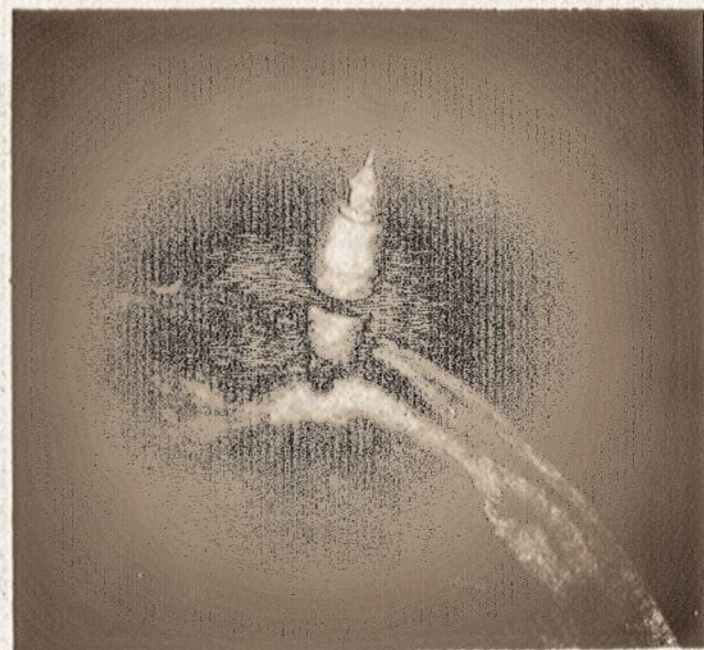
Apollo 10 skrajuos tik 25 mylių tolumo nuo mėnulio paviršiaus ir nustatys kaip Apollo 11 ir 12-asis galės nusileisti mėnulyje dar šiais metais.

Viskas vykdoma pagal prez. John F. Kennedy planą, kad šioje dekaodoje žmogus pasiektų mėnulį.

1970 metais yra numatyta, kad amerikiečiai pasieks Saturno planetą, o 1971 m. pasieks Marsą. Ateityje yra numatyta pasiekti net Jupiterį.

Pan American lėktuvų bendrovė 1968 m. pabaigoje jau susilaukė apie 100 rezervacijų pirmajam skridimui į mėnulį. Laukia tik, kada ši bendrovė bus paruošusi savo lėktuvus tokiam skridimui.

Gyvename tikrai įdomų laikotarpį. 1886 metais, kai didesni skaičiai lietuvių kūrėsi Amerikoje ir įsteigė Vienybę, laikraščio puslapiuose

Pakeliui į mėnulį.

dar randame daug žinių apie JAV kovas su indėnais. Nepraėjo nei šimtas metų, o jau svarstome vykti į naujas planetas erdvėje.

Kas žino kur lietuviai Ibeiviai bus nublokšti ateityje, kai Žemės kamuolyje dabartinė karta bus išmirusi...